

Oikeustapauskokoelma

Asia C-408/12 P

**YKK Corporation ym.
vastaan
Euroopan komissio**

Muutoksenhaku — Kartellit tai muut yhteistoimintajärjestelyt — Vetoketjujen ja muuntyyppisten kiinnittimien sekä kiinnityskoneiden markkinat — Peräkkäiset vastuut — Sakon laillinen yläraja — Asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohta — Yrityksen käsite — Yksilöllinen vastuu — Suhteellisuusperiaate — Varoittavuuteen perustuva kerroin

Tiivistelmä – Unionin tuomioistuimen tuomio (toinen jaosto) 4.9.2014

1. *Kilpailu — Sakot — Sakkojen määrä — Sakkojen suuruuden määrittämisperusteet — Todellinen vaikutus markkinoihin — Peruste, joka ei ole ratkaiseva*

(Neuvoston asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohta)

2. *Muutoksenhaku — Unionin tuomioistuimen toimivalta — Perussopimuksen kilpailusääntöjä rikkoneille yrityksille määrättyjen sakkojen suuruutta koskevan unionin yleisen tuomioistuimen harkinnan riittäminen kohtuussyistä ei kuulu unionin tuomioistuimen toimivaltaan*

(SEUT 256 ja SEUT 261 artikla; Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artikla; neuvoston asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 1 kohta ja 31 artikla)

3. *Kilpailu — Sakot — Sakkojen määrä — Sakkojen suuruuden määrittämisperusteet — Sakon määrän alentaminen rikkomiseen syyllistyneen yrityksen yhteistyön perusteella — Edellytykset — Komission harkintavalta — Kaksinkertaisen hyvityksen saaminen samoista tiedoista ei ole mahdollista*

(Neuvoston asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohta; komission tiedonannon 96/C 207/04 C ja D kohta ja komission tiedonannon 2002/C 45/03 21 ja 23 kohta)

4. *Muutoksenhaku — Valitusperusteet — Tosiseikkojen virheellinen arviointi — Tutkimatta jättäminen — Unionin tuomioistuimen harjoittaman valvonnan piiriin ei kuulu tosiseikkojen ja selvitysaineiston arviointi, paitsi jos ne on otettu huomioon vääristyneellä tavalla*

(SEUT 256 artikla; Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan ensimmäinen kohta)

5. *Kilpailu — Sakot — Sakkojen määrä — Sakkojen suuruuden määrittäminen — Enimmäismäärän laskeminen — Huomioon otettava liikevaihto — Toisen yrityksen ostama yritys, joka muodosti rikkomisajankohtana erillisen taloudellisen yksikön — Kummankin taloudellisen yksikön oman liikevaihdon huomioon ottaminen*

(EY 81 artikla; neuvoston asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohta)

6. *Kilpailu — Sakot — Sakkojen määrä — Sakkojen suuruuden määrittäminen — Varoittavuus — Sen yrityksen koon ja kokonaisresurssien huomioon ottaminen, jolle seuraamus määrätään*

(EY 81 artikla; asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohta)

7. *Kilpailu — Sakot — Sakkojen määrä — Sakkojen suuruuden määrittäminen — Enimmäismäärä — Eron tekeminen sakon ylärajan ja sakon varoittavuuden välillä*

(EY 81 artikla; neuvoston asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohta)

8. *Muutoksenhaku — Valitus, joka on todettu perustelluksi — Pääasian ratkaiseminen muutoksenhakutuomioistuimessa — Edellytys — Ratkaisukelpoinen asia*

(Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 61 artiklan ensimmäinen kohta)

1. Ks. tuomion teksti.

(ks. 26 kohta)

2. Ks. tuomion teksti.

(ks. 29 kohta)

3. Sekä sakkojen määräämättä jättämisestä tai lieventämisestä kartelleja koskevissa asioissa annetussa komission vuoden 1996 tiedonannossa (C ja D kohta) että sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä kartelleja koskevissa asioissa annetussa vuoden 2002 tiedonannossa (21 ja 23 kohta) asetetaan edellytykseksi sille, että muussa tapauksessa määrätyn sakon määrää voidaan alentaa, että asianomaiset yritykset toimittavat komissiolle todisteita, jotka auttavat rikkomisen määrittämisessä. Tältä osin ei voida kohtuudella väittää, että tiedot, jotka eivät täytä edellytystä, jonka mukaan niiden on autettava rikkomuksen todistamisessa vuoden 1996 yhteistyötiedonannossa tarkoitetulla tavalla, voisivat olla todisteita, joilla on merkittävää lisäarvoa suhteessa komission hallussa jo oleviin todisteisiin vuoden 2002 yhteistyötiedonannon 21 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

Kyseessä olevat yritykset eivät voi myöskään vaatia kaksinkertaista hyvitystä samoista tiedoista eli tiedoista, joiden perusteella ne ovat voineet saada osittaisen immuniteetin sen ajanjakson osalta, josta niissä on kyse, jos näillä tiedoilla ei ole ollut sitä myöhemmän ajanjakson osalta mitään lisäarvoa komission tutkimukselle.

(ks. 42, 43 ja 47 kohta)

4. Ks. tuomion teksti.

(ks. 44 kohta)

5. Silloin, kun toinen yritys ostaa yrityksen, jonka komissio katsoo olevan vastuussa EY 81 artiklan rikkomisesta ja joka säilyttää tämän toisen yrityksen sisällä tytäryhtiönä erillisen taloudellisen yksikön aseman, komission on otettava huomioon kunkin näiden taloudellisten yksiköiden oma liikevaihto soveltaessaan niihin mahdollisesti asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa vahvistettua sakon ylärajaa, joka on 10 prosenttia edellisen tilikauden liikevaihdosta.

Siinä tapauksessa, että kaksi yhtiötä on muodostanut kaksi erillistä yksikköä ennen kuin toisesta niistä tuli toisen tytäryhtiö, kyseisten yhtiöiden ei voida katsoa muodostaneen rikkomisajanjakson aikana yhtä ja samaa yritystä, jonka rakenne ja taloudellinen kapasiteetti olisivat kehittyneet ajan myötä.

Tässä yhteydessä sen tavoitteena, että 23 artiklan 2 kohdassa on vahvistettu yläraja, joka on 10 prosenttia kunkin rikkomiseen osallistuneen yrityksen liikevaihdosta, on etenkin välttää se, että kyseistä ylärajaa suuremman sakon määräämisellä ylitetään mainitun yrityksen maksukyky ajankohtana, jolloin komissio katsoo sen olevan vastuussa rikkomisesta ja määrää sille rahamääräisen seuraamuksen. Tämä toteamus saa tukea asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohdan toisesta alakohdasta, jossa edellytetään, että 10 prosentin yläraja lasketaan nojautumalla sitä komission päätöstä edeltävän vuoden tilikauteen, jolla rikkomisesta määrättiin seuraamus. Tällaista vaatimusta noudatetaan täysin silloin, kun kyseinen yläraja määritetään pelkästään tytäryhtiön liikevaihdon perusteella sen sakon osalta, joka sille on määrätty yksin sitä ajankohtaa aikaisemman ajanjakson osalta, jolloin emoyhtiö hankki sen omistukseensa.

Yhtiön ei myöskään voida katsoa olevan vastuussa rikkomisista, joihin sen tytäryhtiöt ovat itsenäisesti syyllistyneet ennen tätä omistajanvaihdosta, koska tytäryhtiöiden on vastattava itse kyseistä omistajanvaihdosta aiemmasta kilpailusääntöjen rikkomista merkitsevistä toiminnasta eikä yhtiön, joka on hankkinut ne omistukseensa, voida katsoa olevan siitä vastuussa.

(ks. 60–65 kohta)

6. ”Varoittavuuden” käsite on yksi huomioon otettavista seikoista kilpailusääntöjen rikkomisesta määrättävän sakon määrää laskettaessa. Tässä yhteydessä ei voida kiistää, että yhtäältä yritysten koko ja kokonaisresurssit sekä toisaalta sakon varoittavan vaikutuksen varmistamistarve ovat sidoksissa toisiinsa. Ensi sijassa näet juuri se vaikutus, joka kyseessä olevalle yritykselle halutaan aiheuttaa, oikeuttaa ottamaan huomioon yrityksen koon ja kokonaisresurssit sakon riittävän varoittavan vaikutuksen varmistamiseksi, koska seuraamus ei saa olla vähäinen varsinkaan mainitun yrityksen taloudelliseen kapasiteettiin nähden. Tästä seuraa, että sen suuruisen sakon määräämiseksi, jolla asianomaisia yrityksiä voidaan estää rikkomasta unionin oikeuden kilpailusääntöjä tulevaisuudessa, on otettava huomioon kyseisten yritysten koko ja kokonaisresurssit riidanalaisen päätöksen tekemisajankohtana.

(ks. 84–86 kohta)

7. Asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädetyllä kilpailusääntöjen rikkomisesta yritykselle määrättävän sakon ylärajalla, joka on 10 prosenttia liikevaihdosta, pyritään mukauttamaan kilpailusääntöjen rikkomisesta määrätyn sakon määrä sen yrityksen taloudelliseen kapasiteettiin, jonka on katsottu olevan siitä vastuussa, vaikka viiteajanjakso huomioon otettavaa liikevaihtoa laskettaessa onkin tilikausi, joka edelsi sen päätöksen tekemistä, jolla komissio määräsi seuraamuksen kyseiselle yritykselle.

Sillä, että rahamääräisellä seuraamuksella pyritään samaan aikaan varoittava vaikutus, on olennaisilta osin tarkoitus pitää tulevaisuudessa kurissa komission päätöksen adressaattina olevan taloudellisen yksikön käyttäytyminen. Tällaisen vaikutuksen on siis toteuduttava välttämättä kyseessä olevan yrityksen osalta siinä tilassa, jossa se on kyseisen päätöksen tekemisajankohtana.

(ks. 90 ja 91 kohta)

8. Ks. tuomion teksti.

(ks. 95 kohta)